

HÖGAKTUELLT

Personaltidning för HÖGSKOLAN I GÄVLE Nr 4 – Maj 2010

Laboratoriet först med fjärrkyla

Bilden är tagen på översta våningen i huset längs Kungsbäcksvägen. Detta är det våningsplan som tillkom så gott som gratis då konjunkturen och byggmarknaden gick ned kraftigt senast. Vilken verksamhet som ska bedrivas här är ännu ej bestämt. Plåtskivorna i taket kommer dock inte att bestå lika kala när bygget är färdigt.

HIG:s nya laboratorium reser sig ur den gamla exercisplatsen och ser betydligt större ut inifrån än utifrån. Här kommer att finnas utrymme för de flesta sorters laborationer liksom gott om kontor och sidoutrymmen.

Huset blir ett av Gävles första med fjärrkyla. Kylan levereras av Gävle Energi och innebär mindre miljöpåverkan än vad lokala kylanläggningar gör.

Den hårda vintern orsakade en några veckor lång försening av byggprojektet. Bland annat fick extra möda och arbete läggas på att hålla betongen varm vid gjutningar under de kallaste perioderna. Förseningen beräknas inte alls påverka verksamheten i huset som än så länge kan starta vid beräknad tidpunkt i höst.

Sid. 3

Skrivarverkstad ska ge stöd

Nu startar biblioteket tillsammans med Akademin för utbildning och ekonomi en skri- varverkstad för studenter.

Språk- och didaktiklärare kommer att erbjuda studenter undervisning i akademiskt skrivande.

Sid. 4

Tapeterna från 1865 räddade

De vackra handmålade tapeter som tack vare en lögnaktig löjtnant hamnade på Kungsbäck för hundra år sedan började lossna från underlaget.

Nu är de räddade för flera decennier framåt.

Sid. 6

Populärmusik bra för inläring

Om populärmusik fungerar som underlag för diskussioner om olika typer av värderingar borde den också kunna öppna våra sinnen för andras värderingar, menar ett flernationellt forskningsprojekt.

Sid. 5

Högaktuellt

Personaltidning för
Högskolan i Gävle
801 76 Gävle
Besöksadress:
Kungsbäcksvägen 47

www.hig.se/
hogaktuellt/

Ansvarig utgivare:

Lars Söderberg
senior advisor

Redaktör:

Ove Wall
E-post: owl@hig.se
026-6489 17

Tryck:

NRS Tryckeri
1 500 ex.

Annonsspriser:

3 000:-/kvartssida
5 500:-/halvsida
exkl moms
Även andra format
kan fås.

Nästa nummer:

i september
Manusstopp:
1 september

Redaktionen förbehåller
sig rätten att korta insänt
material. Det görs om
möjligt i samråd med
skribenten.

Ange gärna källan
vid citering.

Snart två år vid HiG...

Den första juli har det gått två år sedan jag tillträdde som rektor för Högskolan i Gävle. Det har jag svårt att förstå. Tiden har verkligen gått fort. Det brukar vara ett tecken på att man har trivts med sina uppgifter och i mitt fall stämmer det fullt ut, även om naturligtvis vissa uppgifter varit trevligare än andra. När jag träffar mina rektorskollegor handlar våra samtal ofta om olika problem som vi ställs inför. Det kan till exempel gälla konsekvenserna av nya propositioner eller hur man når upp till Högscoleverkets krav i olika avseenden. Även om vårt arbete ibland känns som att söka efter framkomliga vägar i besvärlig terräng så är den klart dominerande uppfattningen att vi rektorer har ett helt fantastiskt uppdrag. Ett arbete som i mångt och mycket handlar om problemlösning. Hur för man lärosätet framåt mot de mål som styrelsen angivit i lärosätets strategi trots att kartan ständigt ritas om till följd av nya riksdagsbeslut?

Detta är givetvis en stor utmaning som kräver mycket funderande och diskussioner med ansvarskännande medarbetare inställda på att bidra till Högskolans utveckling och fortlevnad. Det krävs god kunskap för att vårda högskolans styrkor och för att utveckla svagheterna och det krävs ofta en god portion kampanda.

En ny rektor måste så fort som möjligt lära känna lärosätet, dess verksamhet, organisation och personal, samt såväl det lokala som det nationella "landskap" som det

Rektor Maj-Britt Johansson

verkar i. Vad karakteriserar kommunerna, företagen med mera och vilka förväntningar finns regionalt på Högskolan? Finns unik forskning och unika utbildningsprogram som ger Högskolan konkurrensfördelar i ett nationellt och eventuellt ett internationellt perspektiv? Vilka signaler sänder regeringen om framtidens organisering och finansiering av utbildning och forskning?

Givetvis har jag ägnat mycket av mina första två år som rektor åt sådana frågor och analyser. Det har varit en utvecklande tid och jag har för varje dag lärt mig mer om Högskolan och våra förutsättningar. Denna kunskap har legat till grund för val av väg för att föra verksamheten framåt.

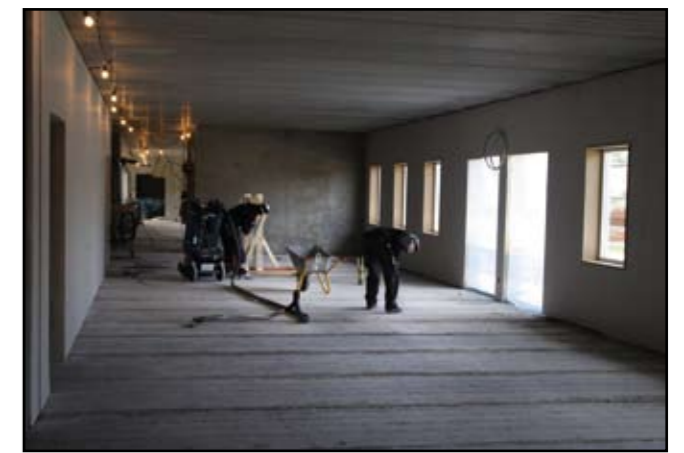
Det första vägvalet under min rektorsperiod gjordes för snart 1,5 år sedan då vi startade omorganisationen av vår Högskola. Vi har också valt att arbeta fokuserat och intensivt på att förverkliga målen i vår utbildnings- och forskningsstrategi. Målet att få mastersutbildningar inom våra två forskningsprofiler, Bygged Miljö och Hälsofrämjande Arbetsliv är nu nått och vi har dessutom sökt forskarutbildningsrätt inom den förstnämnda profilen. Valet av CBF att ansöka om att bli FAS-centrum, som beviljades 2009, visar dessutom att forskningen inom profilen Hälsofrämjande arbetsliv är i internationell toppklass. Bland de övriga vägval som gjorts bör omnämnas våra satsningar på coop-utbildningar, där teori varvas med praktik ute i företag under utbildningen, utbildning av samtliga chefer samt hållbar utveckling.

Det är min bedömning att dessa vägval kommer att föra Högskolan framåt och gynna vår utveckling. Jag är dessutom övertygad om att det viktigaste vägvalet vi gjort hittills under mina första två år är beslutet om den nya organisationen av Högskolan. Den har gjort vår verksamhet tydligare, både för oss inom Högskolan men även för betraktaren utifrån.

Jag vill slutligen tillönska er en härlig semester med sol och avkoppling. I höst ses vi igen med nyladdade batterier och fortsätter vår vandring på inslagna vägar.

MAJ-BRITT

Laboratoriet går mot fullbordan

När man kommer in i den nya laboratoriebyggnadens södra och lägre del häpnar man över storleken. Det är en hall för laborationer och en med verkstäder. Bägge dessa ersätter lokalerna på Brynäs som HiG lämnar.

Byggnaden längs Kungsbäcksvägen har flera våningar med olika stora lokaler, från en större föreläsningssal, flera mindre grupprum och kontor samt ett antal mindre rum för speciella forskningsändamål, bland annat humanlabbet som liksom tidigare får egen ingång.

Byggnaden kommer att bli en av Gävles första med inte bara fjärrvärme utan även fjärrkyla från Gävle Energi.

Grattis Högskolan i Gävle till stort A

Ljungbergsfonden gratulerar Högskolan i Gävle som i Högscoleverkets granskning av kvalitetsarbetet vid åtta Högskolor i landet under 2009 tilldelats högsta betyg A (Högscoleverkets rapport 2010:2 R - kvalitetsarbetsgranskning där endast två Högskolor fick A).

Stiftelsen Erik Johan Ljungbergs Utbildningsfond verkar för att öka intresset för kvaliteten på naturvetenskapliga och teknikorienterade utbildningar i Sverige. Ljungbergsfonden engagerar sig tillsammans med andra intressenter och finansierar i övergripande helhetsåtaganden inom utbildningsväsendet – från grundskola till högskola/universitet. Fonden fokuserar på ett aktivt samarbete med sina huvudregioner Falun/Borlänge, Gävle/Älvkarleby och Karlstad för att de ska utvecklas till föredömen i Sverige. Dessutom stöttas entreprenörskap samt projekt kopplade till Stora Ensos skogsindustriella regioner.

Erik Johan
Ljungbergs
Utbildningsfond

Miljö och kvalitet fick toppbetyg

Trots bottenbetyg av den kontroversiella och mycket omdiskuterade Urank, fick Högskolan i Gävle absolut toppbetyg i Högskoleverkets senaste utvärdering av högskolornas kvalitetsarbete.

Det högsta betyget, stort A, delas av endast två högskolor.

"På skilda nivåer i högskolan framkommer ett engagemang och en medvetenhet kring styrkor och förbättringsområden i kvalitetsarbetet" skriver verket om HiG i rapporten.

Plus 33 miljoner

HiG visade dessutom det näst bästa ekonomiska resultatet för de svenska högskolorna 2009 med ett plus på 33 miljoner kronor, pengar som dels

ska utveckla verksamheten och dels läggas till det så kallade myndighetskapitalet. Detta uppgår nu till nästan 77 miljoner kronor. Det är i mesta laget enligt högskolestyrelsen, men pengarna kan komma till användning ganska snart då det är möjligt att studentantalet på grund av bättre konjunkturer kan komma att minska igen efter några för högskolan "goda" år med lågkonjunktur.

Högsta betyg igen

Som om inte detta vore nog kom också Naturvårdsverket med resultatet av sin undersökning av miljöarbetet på samtliga 191 svenska myndigheter. Bland lärosätena är det bara Göteborgs universitet och Mälardalens högskola som får samma betyg som Högskolan i Gävle, 12

poäng av 12 möjliga. Inte ens något mindre påpekande förekom.

Nyligen utsågs universitetslektor Kaisu Sammalisto som vicerektor för miljöarbetet vid

OVE WALL

Fyra nya ledamöter i högskolestyrelsen

HiG:s kontakt med det regionala näringslivet förstärktes märkbart när fyra nya ledamöter till högskolestyrelsen godkändes av regeringen från och med 1 maj.

De nya är Eva Karlsson Berg som är platschef vid Stora Enso i Skutskär.

Sandviks personalchef Tom-

my Sandin kom också han in som ny liksom Mats Törnquist, regiondirektör för Region Gävleborg. Slutligen valdes kommunstyrelsens ordförande i Gävle Carina Blanck in.

Representanter till högskolestyrelsen föreslås av rektor och måste godkännas av regeringen.

Biblioteket startar skivarkverkstad

För att stödja studenters skrivande inviger Högskolan i Gävle under höstterminen 2010 projektet Skrivarkverkstad i samverkan med biblioteket.

Sedan många år finns skivarkverkstäder etablerade på svenska lärosäten. Vid HiG har behov och efterfrågan lett till att vi är representerade i ett nationellt nätverk för skivarkverkstäder. Nätverkets uppgift är att utveckla och utbyta erfarenheter om studenters skrivande. En del studenter har svenska som andraspråk och behöver språk-

Hur formuleras akademiska texter?

Den första fasen finansieras av Akademin för utbildning och ekonomi, AUE. Språk- och didaktiklärare kommer att erbjuda

studenter handledning i det akademiska skrivandet på svenska medan biblioteket bidrar med lokal, litteratur och databaser.

Skrivarkverkstaden blir ett komplement till det ordinarie arbete studenterna utför i kontakt med sina lärare och även ett komplement till bibliotekets service och undervisning.

I biblioteket finns sedan höstterminen 2009 tjänsten Boka en bibliotekarie för studenter och lärare/forskare. Bibliotekspersonal förmedlar

sökstrategier i informationskompetens, att söka och värdera källor eller som det på engelska heter "Information Literacy". Ytterligare ett syfte med en skivarkverkstad är att den genom att fungera som hjälp till självhjälp kan öka *kvarvarofrekvensen* vid HiG.

Skrivarkverkstaden tillhandahåller verktyg för att utveckla skrivandet men studenten gör jobbet. Projektansvarig är Helena Hammarström, adjunkt i svenska språket vid AUE.

Mer information angående lokal, öppettider och bokningsförfarande kommer under hösten.

BARBRÖ CARLSSON
BIBLIOTEKET

Musik för bättre inläring?

Kan man med populärmusik höja barns och ungdomars intellektuella nivå? Bland annat den frågan ställs av ett flernationellt forskningsprojekt som i början av maj träffades i Gävle.

– Det finns sällan forskning som visar varför olika strategier i inlärningsprocessen fungerar. Men lärare tycker sig ändå veta vad som fungerar och om femton år kanske vi kan säga att det faktiskt är så, sa HiG:s representant i projektet Bengt Söderhäll, lärare i didaktik.

Tesen är att populärmusik faktiskt kan fungera som ett pedagogiskt verktyg på många sätt.

– Det kan användas inom en mängd områden menar den belgiske läraren och musikern Pedro de Bruyckere som höll i ett av seminarierna i Gävle.

Favoritlåtar

Att musik kan svetsa samman en grupp individer är väl ingen överraskning. Men musik bygger inte på fakta och kan därför med fördel diskuteras. Så, om en person i en grupp tar med sig en låt och först berättar varför just den låten är en favorit finns där en ypperlig möjlighet för resten av gruppen att lära sig något om och av den första.

– Målet här är inte att man ska läras att älska musikstilen i fråga eller ens lyssna på låten igen, utan bara att man ska förstå varför någon annan gillar den, att öppna sinnet, ha en öppen attityd.

Matte till musik

Pedro de Bruyckere gav flera exempel på diskussionsvärda ämnen knutna till låtar och fall där musik även har använts inom matematikundervisning.

Pedro de Bruyckere (t. v.) berättade om sitt användande av populärmusik inom en mängd olika utbildningar, även matematik. I det tvååriga forskningsprojektet ingår deltagare från Belgien, Estland, Norge, Slovenien och Turkiet. Till höger sitter HiG:s Bengt Söderhäll.

När Pedro testat diskussionsmetoden i klasser har han också märkt att elever/studenter ofta kan betydligt mycket mer än läraren. – Där får man akta sig, speciellt när det gäller de allra senaste artisterna, annars kan man på ett ögonblick förlora hela klassen genom att avslöja sin okunskap.

Attityden viktig

Pratar man musik handlar det om attityd mer än fakta och attityder är oerhört viktiga i lärsituationer, säger han.

– Som lärare släpper man ut sig massor av värderingar utan att man ens reflekterar över det. Och man kan inte lära ut något utan värderingar.

CLIP tog priset igen

Projektplanen fick högsta betyg hos EU:s regionala utvecklingsfond. Det betyder att CLIP, Centrum för Logistik och Innovativ Produktion, kan inkassera 5,5 miljoner kronor för den fortsatta etableringen av forsknings- och utvecklingscentrat.

Ambitionen med CLIP är till en början att skapa en regional mötesplats för utveckling av människor och företag. Men den fortsatta utvecklingen ska ske på internationell mark.

– Det långsiktiga målet är att CLIP inom sitt område ska vara ett internationellt starkt FoU-centrum, säger Lars Bengtsson, professor i industriell ekonomi och projektets föreståndare.

Globala fallstudier

Och det är fler som gillar CLIP. Nyligen beviljades man 8,3 miljoner kronor från Vinnova. Dessa medel ska gå till att i samarbete med ett flertal globalt verkande företag, Kungliga Tekniska Högskolan och Handelshögskolan i Stockholm göra en fallstudie under temat Design av globala försörjningskedjor i svenska industriföretag.

Finansieringen från Europeiska regionala utvecklingsfonden innebär också att CLIP får ytterligare medel genom att Region Gävleborg blir medfinansierad med 2 miljoner kronor under samma period.

Läs mer om CLIP här: www.hig.se/clip/

OVE WALL

Han räddar tapeterna från 1860-talet

Historiens vingslag, i viss mån bevarade i de snart hundrafemtioåriga handmålade tapeter som klär väggarna i plan 4 i Oden, har fått förlängt liv.

– Färgerna hade börjat krackelera och lossna från underlaget. Jag limmar tillbaka målningen, säger konservator Kaj Falk som under ett par veckor huserat i rummet med varmluftspistol, olika sorters lim, oljefärger och små, små penslar.

Spännande historia

Historien kring de gamla tapeterna, som egentligen består av fyra större delar målade på duk, är fantasieggande. I Högaktuellt nr 2–2007 berättades historien utförligare, om löjtnant Olof Arborén som en natt innan försäljningen av försvarets hus i Mohed, Hälsingland, i lönnodm lät skära ned desamma, skjutsa till järnvägsstationen i Bergvik en halvmil bort för vidarebefordran till Gävle och regementets nya lokaler på Kungsback.

Minner om stora slag

De fyra äldsta tapetdelarna består av de stora vapensköldar som uppmärksammar ärevörddiga hållpunkter/fältslag i Hälsinge regementes långa historia, är målade av Hälsinglands "nationalkonstnär" Albert Blombergsson 1865. De mellanliggande delarna samt dörröverstyckena målades på plats efter flytten i Gävle av målarmästare Sixten Freijdenfelt.

Tapeterna restaurerades senast någon gång på åttiotalet och nu kommer de alltså att hålla i ytterligare några decennier.

12 minuter klockan 12:

Om trädgårdsterapi och visionen Hälsoparken

En trädgård är en trädgård eller? Inte alls. Det finns flera användningsområden för en anlagd växtplats. Det talade universitetslektorn i vårdvetenskap Annika Nilsson och dito i religionsvetenskap Olov Dahlin (bilden) vid vårens sista miniföreläsning i biblioteket.

Religionsvetaren Olov Dahlin och vårdvetaren Annika Nilsson vill skapa en hälsofrämjande trädgård.

Med inspiration från en konferensanläggning i södra England, är tanken att skapa en hälsofrämjande och kontaktskapande trädgård på fri-luftsanläggning Fjärran Högder i Gävle.

Man menar att det förutom att vara en miljömässigt hållbar anläggning även ska vara en soci-

alt hållbar plats som kan skapa kontakt mellan människor.

Annika Nilsson forskar bland annat om integrativ medicin, alltså integrering av olika medicinska traditioner. Detta skulle kunna vara en plats perfekt för ändamålet där olika vårdgivare kunde samarbeta för patienternas bästa.

Seriestudenter tog förstapriset

Studenterna vid Serie- och bildberättarprogrammet vid HiG, knep förstapriset med sitt bidrag till den internationella mässan för små publikationer, Small Press Expo, på Kulturhuset i Stockholm i slutet av april.

Det var tolfte året mässan hölls på Kulturhuset i Stockholm med föreläsningar, workshops, filmvisningar, performance med mera.

Nuvarande studenter vid Serie- och bildberättarprogrammet vid Högskolan i Gävle har tillsammans med tidigare studenter inom ramen för en gemensam förening, Comic Royale, skapat en fanzine i form av en seriebok på över 260 sidor kallad Comic Royale 4.

– Under den vecka mässan pågick fick publiken rösta fram sina favoriter ur den stora mängd fanzine som visades. Och det visade sig att man gillade Comic Royale 4 bäst, säger en av programmets lärare, Johan Höjer.

– Det här är jättekul, inte bara för studenterna utan även för oss som arbetar med dem.

Att detta skulle leda vidare är inte osannolikt. Antalet utställare var rekordstort, liksom antalet talangscouter från bland annat USA, England och det stora serielandet Frankrike.

Högskolan och Konstcentrum besöks 10–12 juni av den kände amerikanske serietecknaren Chris Ware. Mer om detta finns på bibliotekets webbplats, www.hig.se/biblioteket.

Owl

En plats för stillhet och kontemplation återinvigd

Den 19 mars invigdes det nyinredda "Stilla rum" i källarplanet i hus 51 för meditation, kontemplation eller kanske bara stillhet eller bön. Ett drygt tjugotal personer deltog.

Egentligen har rummet funnits ett tag.

– Men det har varit ganska okänt och inte sett så mycket ut för världen, säger HiG:s studentpräst Marianne Eriksson.

Konfessionslöst

Rummet i sig är konfessionslöst men det är inte förbjudet att där utöva religion. Till exempel har en del muslimska ungdomar använt rummet för bön.

– Även om det i första hand är gjort för enskilda besök går rummet att boka högst en timme för speciella passande ändamål.

På måndagarna hålls här även meditationskurs. Den leds av Carl-Göran Amnell, välkänd

präst och leg psykoterapeut. Det är bara att komma och hoppas att man får plats.

Carl-Göran Amnell höll även nyinviqningstalet som handlade om stillhet och kraft.

Invigningen lockade ett tjugotal personer. Invigningstalet hölls av Carl-Göran Amnell.

FOTO: LENNART THORSELL, STUDENTPASTOR

baktanke

Högskoleverket:

"Akademisk innovation"

Högskoleverket betraktar HiG:s profilområde arbetshälsovetenskap som en akademisk innovation och godkänner HiG:s ansökan om masterexamensrätt på området. Detta betyder ett klart stärkande av Högskolans profilering.

För perspektivets skull (fast förmodligen något annat) har ett amerikanskt företag som tillverkar tonerkassetter till bläckstråleskrivare räknat ut:

... om de gamla babylonierna år 1800 före Kristus började skriva ut hela dagens Internets innehåll, på sin enda bläckstråleskrivare (man kan tänka sig hur det var då) som de hade, skulle utskriften vara klar ungefär nu. Papperet skulle (alltså om det hade funnits då) täcka drygt 1 800 kvadratkilometer och kräva 40 000 träd för tillverkning.

Frågan är väl ändå:
Varför skulle man det?

OWL

Detta ...

är vårens sista nummer av Högaktuellt. Tips på innehåll tas som vanligt emot på mejl owl@hig.se. Rubricera gärna med just - "Tips till Högaktuellt".
Hoppas att alla får en sållsynt bra sommar. På återseende i september.

RED

Växte vid praktik på HiG

– Jag är egentligen rätt så blyg men här har alla behandlat mig som en vuxen så då har jag vuxit.

Ida Eidem trivdes bra under sin praktik.

Det säger Ida Eidem som går tredje året på John Bausergymnasiet i Gävle. Tre av vårveckorna tillbringade hon på arbetsplatsförlagd utbildning, APU, på HiG.

– Jag var dels med Eva Ekstrand på informationsprogrammet, dels på studentrekryteringen på Avdelningen för kommunikation och samverkan.

Under tiden hann Idas också med att göra en utställning om sin tid här. Och hon kan definitivt tänka sig att läsa vidare här efter gymnasiet.

Fotoklubben träffas

Den nybildade fotoklubben för tidigare och nuvarande anställda håller sitt första årsmöte onsdagen 9 juni klockan halv fem. Lokalen är 51:317.

Fotoklubben är tänkt att finnas för dig som är intresserad av digitala fotografering med systemkompakt eller mobilkamera. Vi avser att prata fotografering, lära av varandra, ordna föreläsningar och umgås kring ett gemensamt intresse. Även utställningar finns på förslag liksom bildtävlingar.

Välkommen med intresseanmälan eller frågor till fotoklubben@hig.se.

FOTOKLUBBENS
INTERIMSSTYRELSE

20221635